

Luettavani on, Hegeliä lukuunottamatta, pääasiallisesti ollut sanomalehtikirjallisuutta, sielun muonaa, johon olen jo suuresti tympeytynyt. Uskallan väittää, ettei siitä mitään hyvää seuraa ja että maan yliopistot eivät koskaan voi vaikuttaa massaan ja antaa sille järkevempiä käsityksiä valtiosta ja yhteiskunnasta, ennenkuin yliopistot itse osallistuvat päivän poliittisiin taisteluihin. Kirjallisuuden seuran lehteä en ole nähnyt kenelläkään muulla kuin kirjastonhoitaja Arvidssonilla, mutta sitä vastoin olen kuullut siitä paljon huudetun ja sitä haukutun. Eiköhän sen mukana tuleva poliittinen lehti voisi asianomaisille tuoda kirjallista seuralaistaan ja sillä itsellä olla painavaa sanottavaa.

10

Ohimennen sanoen saan valmistaa Sinua kirpeään artikkeliin kirjallisuuslehden arvostelujen johdosta. Se on valmisteilla, jos oikein muistan Linköpingissä. Voin luonnollisesti toivoa Sinun rauhallisesti ottavan sen vastaan voidaksesi malttia menettämättä vastata siihen.

Aikumukseni oli lähettää kirje erään maanmieheni, teologian liseniaatin Lillen, mukana, mutta myöhästyin. Odotan kuitenkin, että hän käy luonasi ja saa vastauksesi minulle.

Esitä ystäväallinen tervehdykseni Palmlundille ja Tullbergille.

Olen kunnioittaen ja ystävyydellä
Veljesi Joh. Vilh. Snellman

20

Tukholma syyskuun 12:nä 1837.

202 J. V. SNELLMAN — K. A. NICANDER 13. XI 1837

Riksarkivet, Flachska autografsamlingen

H:r Karl August Nicander
i Stockholm.

30

Min Heders Broder!

Icke för att uppfylla artighetens fordringar, utan mitt innersta sinnes, skrifver jag Dig detta, samt — med broderlig tacksägelse för visad vänskap och förtrolighet jemte thy åtföljande glada stunder. Major e longinquo reverentia — item amor & desiderium. Sannerliga jag trodde Sverge skulle blifva mig ett land, der mjölk och honug flyter, ehuru icke för mig ett förlofvadt; nu erkänner jag likväl, att jag med lugnt och tåligt mod skulle — till börja med 1/2 decennium — trampa och klifva i ett par Svenska stöflar, utan att anse mig vara i svåra skor — hvilket (i parentes sagdt) också hvarje skomakare skulle finna absurdt, då fråga är om stöflar.

40

Gör det Dig icke ledsen att höra, hvarföre Ditt Fädernesland i mitt tycke är afundsvärdt, så kan Du genomgå följande:

Pro Primo: Löper andan lätt, der andelig frihet (h(oc) e(st) frihet att andas) finnes. En Syllogism så klar, som den luft hvilken sjelfva Syllogismen innehåller, nem(ige)n Frihetens.

2:o Är i omständigheter, sådana de i præmissen till denna Syllogism förefinnas, mångfalden af missbruk ett landskap med berg och dalar, uti hvilket det hufvudsakligaste i lifvet skördas kan, nemligen *motion*. Du tycker säkert icke, med mängden, att här af finnas Guds gåfvor, ty Du vet väl att, ehuru kort den tid är, under hvilken vi gona oss med lutfisk och ölost, likväl det andliga lifvets pulsar förr hota upphöra med sitt tick, tack, än det lekamliga. Apropos, då nu en gång den fördömda lutfisken

50

neddragit mig till marken, edra Tidningsredaktörer må tacka Gud för alla de missbruk, med hvilka han välsignar den Svenska jorden. Påminn här-om *V(ä)nn(e)n Mellin*, läggande honom på sinnet, att det, hälftenbruk han drifver med hälftenbrukets stora uppmuntrare (»Dansösens Bekännelsers» m. m. glada Författare), endast och allenast, då året öfverflödar på missbruk, kan hafva god framgång. Ty dessa äro af det slags Bruk, hvilka ju mera de betungas med skatter, gifva desto större vinst, både åt beskattningsmannen och innehafvaren. Skada blott! att man missbrukar missbruken.

10 3:o Gäller det i N:o 2 anförda synnerligast den verklighet, som skapas af boksvärta, och intet utslag är mera smittande, än skrifklåda. Här hos oss ser jag intet annat skrifvet, än räkningar, och det enda författareskap, hvartill dessa uppmuntra, är det, att skriva: Quitteras, hvilket åter andra små omständigheter oftast förbjuda.

20 4:o Äger Svea rike dem, hvilkas vänskap jag skulle smicka mig med att kunna vinna, och ehuru orättvist det vore att klaga öfver dem, som här visat mig vänskap och broderligt sinne, så hafva likväl, till följe af i N:o 3 omnämnda välgörande smitta, mina Svenska förbindelser en fördel, hvilken jag här måste umbära. Att jag beräknar fördelar i vänskap ligger i sakens natur; ty ehvad än den känslösamma må säga om vänskapens natur, att vara uppoftande, i andeligt afseende är det platt omöjligt att något gifvas kan, som icke blifvit emottagit, d. ä. att väckelse och uppmuntran kan utgå der den icke ingått.

30 5:o 6:o 7:o Är ett nytt förhållande såsom en ny rock, litet generande, men utan håll. Dumt nog att det förra aldrig försvinner förr än de sednare infinna sig! Jag drager deraf den slutsats, att människan godt är, då saken så sig förhåller, att hellre något litet genera sig och undvika hålen. In summa: Sverge vore för mig ett nytt land — den som är eller vill vara litteratör är i mer eller mindre grad verldsborgare — och, det har jag 30 erfarit, då man drager ifrån hemmet blifva bekymren derstädes quar. Så snart man kommer åter, hittar man dem nog, hvar på sin plats, ja man kan hafva glädjen se en hel ny generation, som sedan sist krupit fram.

40 Du finner att många af de stycken, för hvilka jag sagt Sverge vara att afundas, äro detsamma med andra länder i kristenheten genemsamma, ja till en liten del gälla äfven om det, hvori Brefskrifvaren lefver. Men då jag nyttjat ordet afundsvärdt, betyder detta detsamma som, *för mig* förträffligt, och det förträffliga, det må nu vara uteslutande tillhörighet eller commune bonum, upphör icke derföre att vara det. Dessutom är det allt detta förträffligas sammanvaro, som är det förträffligaste.

Sedan min hemkomst har jag haft mången ledsamhet att dras med, förnämligast sådana, hvilka haft samma egenskap för de flesta vid vårt Universitet. Utbreder sig hos Eder ryktet om en Studenternas strid med Militären, så kan Du rätta detta med den obehagliga sanningen: att tvenne Studenter på en nattlig färd blifvit gripna och en Gensdarme vid tillfället dött af slag (apoplexia), enligt allt, hvad härtills kunnat utredas.

50 Jag hoppas tryckningen af mitt opusculum redan fortgår och att (kära) Bror dagligen oroas af correctur. Förefaller Dig något särdeles betänkligt, så haf godheten tillsända mig ett afdrag af det tryckta och inhibera fortsättningen tills vidare. Det är bra oroande att så der på 50 à 60 miles distans gifvas publiken i händer, utan att veta hurudan man presenterar sig. Det är att tryckas utan att kunna besvara tryckningen.

Helsa Vänerne Mellin och Johansson. Skulle den sednare kunna för-må sig helst till en kort anmälan af besagde Författares Logik, vore det denna oändligen kärt och skall med tacksamhet i Annalerna omförmälas.

Helsa också en viss Karl August Nicander, när han råkas, försäkrande honom om den aktning och tillgifvenhet, hvarmed jag är och lefver hans

Vän och Broder
Joh. Vilh. Snellman.

Helsingfors den 13:de November 1837.

P. S. Meningen var att förlänga brevet med en Tractatus quasi-æstheticus hegelianus, men det förblef vid ett blott mena — Nervander helsar Er alla. Gikten ansätter honom ännu, men jernet i hufvudet har han sluppit och håller det, som vanligt, i eldare. 10

203 BESVÄR TILL UNIVERSITETET 24. XI 1837

HUA, Centralförvaltningens arkiv

Magnifice Domine Rector
så ock
Amplissimum Consistorium Academicum! 20

Till högvällofliga Rectors-Embete vid detta Universitet har jag, enligt sed, för att å Universitetets intimations-tafla anslås, inlemnadt följande anmälan:

»Sinnadt att göra en framställning af den *Akademiska Frihetens sanna natur och väsende*, får jag inbjuda H(er)r(ar)n(e) Studenter, att deltaga i mina lectioner å Theologiska Auditorium, Måndagen d(en) 27:de och Onsdagen den 29:de November, samt Lördagen den 2:dra December, kl. 5 eftermiddagarne.»

Denna intimation har högvällofliga Rectors-Embete vägrat å vanlig väg allmängöra. Vål vetande att det venia docendi i Philosophin, mig höggunstigt blifvit förunnadt, icke utan lagbrott af Rectors-Embete kan mig betagas, men tillika inseende att detsamma är de facto förintadt, då mig betages rättigheten att erbjuda den Studerande Ungdomen min ringa tjänst, vågar jag ödmjukast hos Eders Magnificence ock Amplissimum Consistorium Academicum härutinnan söka den rättelse, som Lag för- 30

med djupaste ödmjukhet framhärda jag

Eders Magnificences
så ock 40
Amplissimi Consistorii Academii
allerödmjukaste Tjenare
Joh. Vilh. Snellman

204 FÖRELÄSNINGAR I PSYCHOLOGI HÖST- TERMIN 1837.

HUB, JVS handskriftssamling

Lect(ion) 1. 50

M(ina) H(errar) Det är med ringa mod jag börjar dessa föreläsningar — jag bekänner att dess ringhet är en följd af det ringa antal af dem, hvilka varit villiga att åhöra desamma. ||Detta förhållande är så mycket mindre